

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
НУРЛАТ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫ**

КАРАР

19 август 2020 ел

№300

**«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы каршындагы
Яшьләр парламентын төзү турында» 27.02.2015 ел, 350 номерлы Нурлат
муниципаль районы Советы карарына үзгәрешләр кертү турында**

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советының яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен законнар белән жайга салу өлкәсендәге эшчәнлегенә ярдәм итү, яшьләр проблемаларын хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү, яшьләр өчен хокук ижат эшчәнлегенә күнекмәләрен үзләштерүдә шартлар тудыру максатларында Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы,
КАРАР ИТТЕ:

1. Нурлат муниципаль районы Советының 27.02.2015 ел, № 350 карары белән расланган Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты турындагы нигезләмәгә, аны яңа редакциядә баян итеп, үзгәрешләр кертүгә (1 нче кушымта).

2. Әлеге карарны Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга <http://nurlat.tatarstan.ru/>.

3. Әлеге карар басылып чыккан көнненән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Нурлат муниципаль районы Советының социаль өлкә, мәдәният, мәгариф, тәрбия, спорт һәм яшьләр сәясәте мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Советы рәисе

А.С. Әхмәтшин

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советының 2020 елның 19 августындагы 300 номерлы карарына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты турында нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты (алга таба - Яшьләр парламенты) Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы эшчәнлегенә ярдәм итү, яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен законнар чыгару һәм норматив хокукый жайга салу, яшьләр проблемаларын хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү, яшьләр өчен законнар чыгару эшчәнлегенә күнекмәләрен үзләштерүдә һәм Россия яшьләр парламентаризмы хәрәкәтендә Татарстан Республикасы яшьләренең катнашуы өчен шартлар тудыру максатларында төзелә.

2. Яшьләр парламенты вәкилләклә орган каршындагы киңәшмә һәм консультатив орган булып тора һәм үз эшчәнлеген әлеге Нигезләмә һәм яшьләр парламенты регламенты нигезендә ижтимагый башлангычларда гамәлгә ашыра.

3. Яшьләр парламентов вәкилләклә орган вәкаләтләре чорына төзелә.

II. Яшьләр парламентының төп бурычлары

4. Яшьләр парламентының төп бурычлары булып тора:

1) яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы муниципаль берәмлек территориясендә кулланыла торган норматив хокукый актлар (алга таба - норматив хокукый акт) эшлэгәндә яшь гражданның инициативаларын күрсәтүдә ярдәм итү;

2) яшьләрнең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре өлкәсендә норматив хокукый актларны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

3) яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы муниципаль берәмлекнең норматив хокукый актлары проектларын карауга әзерләү буенча вәкилләклә орган эшчәнлегендә катнашу;

4) яшьләрнең хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы норматив хокукый актлар мониторингын гамәлгә ашыру буенча вәкилләклә орган эшчәнлегендә катнашу;

5) муниципаль берәмлек территориясендә яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау өлкәсендәге законнарны гамәлгә ашыруны ижтимагый тикшереп торуну гамәлгә ашыру;

6) яшьләр арасында яшьләрнең хокукый культурасын һәм юридический белемен күтәрүгә һәм актив гражданлык позициясен формалаштыруга юнәлдерелгән агарту һәм аңлату эшләре алып бару;

7) дәүләт яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру буенча жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында яшь гражданның фикерен өйрәнү;

8) ижтимагый әһәмиятле идеяләрен һәм инициативаларны яклау һәм алга жибәрү, тәжрибә алмашу максатларында халыкара, гомумроссия, төбәкара, региональ һәм жирле яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмәләре белән даими хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

9) Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты белән мәгълүмати хезмәттәшлекне гамәлгә ашыру;

10) Яшьләр парламентын төзүнең тиешле максатларына туры килә торган һәм законнарға каршы килми торган башка бурычларны хәл итү.

III. Яшьләр парламентының составы һәм аны төзү тәртибе

5. Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче Россия Федерациясе гражданны, яшьләр парламенты эгъзасы буларак, үз вәкаләтләрен раслаган көнне дә кертеп, 18 яшьтән 35 яшькә кадәрге гражданны Яшьләр парламенты эгъзалары була ала.

6. Яшьләр парламенты конкурс нигезендә муниципаль берәмлек яшьләрен вәкиллеке органда депутатлар санына тигез санда тәкъдим итүче гражданныдан төзелә;

7. Әлегә Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән яшьләр вәкилләреннән торган Яшьләр парламентының персонал составы әлегә Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс турындагы Нигезләмә нигезендә Татарстан Республикасы территориясендә үткәрелә торган конкурс нәтижәләре буенча билгеләнә.

8. Яшьләр парламенты составына Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты эгъзалары керә. Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты эгъзаларын яшьләр парламенты составына кертү, тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен тәкъдим итү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

9. Яшьләр парламенты эгъзалары булып 35 яшькә кадәрге вәкиллеке орган депутатлары катнаша ала. Вәкиллеке орган депутатларын Яшьләр парламенты составына кертү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

10. Яшьләр парламенты составына керү нияте турында гариза вәкиллеке орган депутаты тарафыннан яшьләр парламенты Советына жибәрелә.

11. Яшьләр парламенты эгъзасы вәкиллеке органда фракциягә ия партия вәкиле (алга таба - партия вәкиле) булырга мөмкин. Партия вәкиле, вәкиллеке органга сайлауларда тиешле партия кандидатлары исемлегенә составына кергән яшьләр парламенты составына кертелгән көнгә 35 яшькә кадәрге Россия Федерациясе гражданы булырга мөмкин. Яшьләр парламенты составына партияләр вәкилләрен кертү конкурстан тыш гамәлгә ашырыла.

12. Яшьләр парламенты составына партия вәкилен кертү партия вәкиленең шәхси гаризасы һәм вәкиллекле органда тиешле фракциянең документаль рәсмиләштерелгән карары нигезендә Яшьләр парламенты Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла. Яшьләр парламенты составына партиянең берәр вәкиле кертелә.

13. Алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты советы конкурс буенча сайланган вәкиллекле органда кеше санын, тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен, вәкиллекле орган депутатларын һәм партияләрдән тыш составына кертелгән партияләрнең вәкилләрен Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзаларының санын исәпкә алып, яшьләр парламентының йомгаклау сан составын билгели һәм Яшьләр парламенты әгъзаларының вәкаләтләрен раслый. Беренче чакырылыш Яшьләр парламентының йомгаклау сан составын билгеләү һәм аның әгъзаларының вәкаләтләрен раслау муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каршындагы ижтимагый яшьләр палатасы советы тарафыннан, ә ул булмаганда - вәкиллекле орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

14. Үз кандидатурасын күрсәткән Яшьләр парламентов әгъзасының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, әлеге Нигезләмәнең 6 параметров, Яшьләр парламенты карары буен-буен и туктатылгосударственные органы. Күрсәтелгән карар Яшьләр парламенты тарафыннан 10 көн эчендә кабул ителә.

15. Әлеге Нигезләмәнең 14 пунктында күрсәтелгән исемлекләрдә иң күп тавыш алган башка кандидатлар булмаган очракта, Яшьләр парламенты әгъзаларын сайлау конкурс үткәрү юлы белән әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

16. Конкурс нәтижеләре буенча Яшьләр парламенты әгъзалары саны әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында билгеләнгән санга туры килмәгән очракта, Яшьләр парламенты әгъзаларын сайлау конкурс үткәрү юлы белән әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

17. Яшьләр парламенты регламенты каралган очракларда Яшьләр парламенты әгъзасы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.

IV. Яшьләр парламенты эшен оештыру

18. Яшьләр парламентының беренче утырышы алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты советы тарафыннан чакырыла (ул булмаган очракта - вәкиллекле орган тарафыннан).

19. Яшьләр парламентының беренче утырышын алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты рәисе ача (вәкиллекле орган вәкиле булмаган очракта).

20. Беренче утырышта Яшьләр парламенты әгъзалары Яшьләр парламенты әгъзалары арасынан ачык тавыш бирү юлы белән Яшьләр парламенты рәисен, рәис урынбасарларын, җаваплы сәркатибен сайлыйлар, Яшьләр парламентының сан составын билгелиләр һәм аның әгъзаларын сайлыйлар, Яшьләр парламенты комиссияләрен төзиләр һәм аларның рәисләрен сайлыйлар. Яшьләр парламенты рәисенә кандидатлар үз эшчәнлек программаларын тәкъдим итәргә тиеш.

Яшьләр парламенты рәисе урынбасарлары саны Яшьләр парламенты рәисе тәкъдире буенча Яшьләр парламенты тарафыннан билгеләнә.

21. Яшьләр парламенты утырышы, әгәр анда яшьләр парламенты әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе катнашса, тулы хокуклы була.

22. Яшьләр парламенты үз эшчәнлегә юнәлешләре буенча эшче һәм эксперт төркемнәре төзәргә, тәкъдимнәр эшләргә һәм кабул итәргә, аларны вәкилләклә органга һәм жирле үзидарә органнарына жиберергә хокуклы.

23. Яшьләр парламенты карары, әгәр аның өчен Яшьләр парламентының сайланган әгъзалары саныннан, шулай ук аның составына кертелгән Татарстан Республикасы Дәүләт Советы каршындагы Яшьләр парламенты әгъзаларының, тиешле муниципаль берәмлек яшьләрен, вәкилләклә орган депутатлары һәм партия вәкилләренә күпчелегә тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

24. Яшьләр парламенты советын Яшьләр парламенты Рәисе җитәкли, аның вәкаләтләре Яшьләр парламенты регламенты белән билгеләнә.

25. Яшьләр парламенты Советы:

1) Яшьләр парламенты һәм аның комиссияләре эшен оештыра һәм координацияли;

2) Яшьләр парламенты регламентын эшли һәм аны яшьләр парламенты раславына тәкъдим итә;

3) Яшьләр парламентының чираттагы елга эш планнарын эшли һәм аларны Яшьләр парламентына раслауга тәкъдим итә;

4) Яшьләр парламенты регламенты нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

26. Яшьләр парламенты комиссияләре үз функцияләре нигезендә тәкъдимнәр һәм карарлар проектларын яшьләр парламенты утырышларында карау өчен әзерлиләр.

27. Яшьләр парламенты эшендә Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы, Дәүләт Советы депутатлары, муниципаль берәмлекләргә вәкилләклә органнары депутатлары, шулай ук, чакыру буенча, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары җитәкчеләре, муниципаль берәмлекләргә башкарма комитетлары вәкилләре, Татарстан Республикасы территориясендә гамәлдә булган сәяси партияләр һәм иҗтимагый оешмалар җитәкчеләре, башка вазыйфалар затлар катнаша ала.

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты турындагы нигезләмәгә кушымта

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс турында нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс үткөрүнең гомуми принципларын һәм тәртибен билгели (алга таба-конкурс).

2. Конкурс Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты составын формалаштыру максатларында(алга таба - яшьләр парламенты) Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советында(алга таба - вәкиллекле орган) депутатлар санына тигез санда кеше саны буенча оештырыла.

II. Бәйгене оештыручы

3. Конкурсны оештыру һәм үткөрүне оештыру комитеты (алга таба - Комитет) гамәлгә ашыра.

4. Комитет составы вәкиллекле орган, алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты вәкилләре (беренче чакырылыш Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс үткәргәндә), муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы вәкилләре, муниципаль берәмлекнең яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыручы башкарма хакимият органы вәкилләре арасыннан паритет нигезендә төзелә.

5. Комитет составы, шул исәптән аның Рәисе, алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән раслана (беренче чакырылыш Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс үткөрү комитетына карата - вәкиллекле орган каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы карары белән, ә ул булмаганда – вәкиллекле орган тарафыннан). Комитет саны 3 кешедән дә ким булмаска тиеш.

6. Комитет:

1) Интернет челтәрендә бәйгенең рәсми мәгълүмат ресурсы булган конкурста катнашу өчен гаризалар кабул ителә <http://molparlament.tatar> (алга таба-мәгълүмат сайты);

2) конкурста катнашучылар белән үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

3) конкурска йомгак ясала;

4) әлеге Нигезләмәдә каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7. Комитет утырышы, әгәр анда Комитетның расланган эгъзаларының яртысыннан артыгы катнашса, хокуклы дип санала.

8. Комитет карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, комитет рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

9. Комитет вәкаләтләре Яшьләр парламентының йомгаклау составы расланганнан соң туктатыла.

III. Конкурсны уздыру шартлары һәм тәртибе

10. Конкурсны игълан итү турындагы карар, шул исәптән аны уздыру сроклары турындагы карар алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты тарафыннан кабул ителә. Беренче чакырылыш Яшьләр парламентын формалаштыру буенча конкурс игълан итү турындагы карар, шул исәптән конкурсны уздыру сроклары турындагы карар вәкилләкле орган каршында ижтимагый яшьләр палатасы тарафыннан, ә ул булмаганда - вәкилләкле орган тарафыннан кабул ителә.

11. Конкурсны игълан итү турындагы карар, конкурсны уздыру шартлары һәм сроклары турындагы мәгълүмат Комитет тарафыннан конкурсны мәгълүмати сайтта игълан итү турында карар кабул ителгән көннән алып биш эш көне эчендә урнаштырыла, шулай ук вәкилләкле органның Интернет челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыру өчен жибәрелә.

12. Яшьләр парламенты әгъзаларына кандидатлар Яшьләр парламенты турындагы Нигезләмәнең 5 пункты белән билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

Конкурста яшьләр парламенты әгъзаларына кандидатлар буларак алынмаган (түләнмәгән) хөкем ителгән, шулай ук административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексының 20.3 һәм 20.29 статьяларында каралган административ хокук бозулар өчен административ җаваплылыкка тартылган (жәлеп ителгән) затлар катнаша алмый.

13. Конкурс этаплап үткәрелә.

14. Конкурсның беренче этабы Конкурста катнашырга теләк белдергән гражданнар тарафыннан гаризалар кабул итүне үз эченә ала.

15. Гаризалар электрон рәвештә Мәгълүмати сайтка тапшырыла;

16. Гариза составына түбәндәгеләр керә:

1) алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән билгеләнгән форма буенча (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты составын формалаштырганда - вәкилләкле орган каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы карары белән, ә ул булмаганда - вәкилләкле орган тарафыннан);

2) кандидатның алдагы чакырылыш Яшьләр парламенты карары белән билгеләнгән форма буенча тутырылган анкетасы (беренче чакырылыш Яшьләр парламенты составын формалаштырганда-вәкилләкле орган каршындагы Ижтимагый яшьләр палатасы карары белән, ә ул булмаганда - вәкилләкле орган тарафыннан.). Анкетада конкурста катнашу өчен үз кандидатурасын тәкъдим иткән гражданның әлегә Нигезләмәнең 12 пунктында күрсәтелгән таләпләргә туры килү-килмәүне билгеләргә мөмкинлек бирүче белешмәләр мәжбүри рәвештә күрсәтелергә тиеш;

3) гражданның шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы.

17. Конкурста катнашу өчен гражданнар гаризалары турыдан-туры Комитет тарафыннан кабул ителә.

18. Бирелгән (юнәлешле) заявклар Комитет тарафыннан тикшерелә. Тикшерү нәтижәләре буенча Комитет заявка кабул итү һәм конкурсның киләсе этабында катнашу өчен рөхсәт бирү турында карар кабул итә. Киләсе этапта катнашуға рөхсәт

ителгән Яшьләр парламенты әгъзалыгына кандидат статусын ала (алга таба - кандидат).

19. Конкурсның икенче этабы яшьләрне Яшьләр парламенты составын формалаштыру буенча конкурс буенча тавыш бирүгә жәлеп итү буенча кандидатлар катнашында чаралар үткәрүне үз эченә ала.

20. Комитет тарафыннан кандидатлар катнашында чаралар исемлеге төзелә. Һәр кандидат кандидат кандидат мөстәкыйль рәвештә билгеләнә торган бер генә чарада да катнашырга тиеш. Чарада кандидат катнашмаган очракта, Комитет аны конкурста катнашудан читләштерә.

Кандидат законнарға каршы килми торган чараларны үз ярдәмендә мөстәкыйль үткәрергә хокуклы.

21. Өченче этап кандидатлар өчен тавыш бирү үткәрүдән гыйбарәт.

22. Кандидатлар өчен тавыш бирү Интернет челтәре сайтында башкарыла <https://open.tatarstan.ru/polls> (алга таба - тавыш бирү сайты).

23. Тавыш бирүдә Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче 14 яшьтән 35 яшькә кадәр (алга таба - тавыш бирүдә катнашучы) Россия Федерациясе гражданны катнаша ала.

24. Тавыш бирүдә катнашучы кандидатларның чикләнмәгән саны өчен тавыш бирергә хокуклы. Бу чакта муниципаль берәмлектән кандидат өчен бары тик Татарстан Республикасының тиешле муниципаль берәмлеге территориясендә яшәүче тавыш бирүдә катнашучы гына тавыш бирергә хокуклы.

25. Тавыш бирүдә катнашучы кандидатлар өчен бер генә тапкыр тавыш бирергә хокуклы.

26. Дүртенче этап конкурсның тавыш бирү нәтижеләрен игълан итү һәм бастыруны үз эченә ала.

27. Конкурста Татарстан Республикасының тиешле муниципаль берәмлегендә иң күп тавыш жыйган кандидатлар жиңүче дип танылды.

28. Тавыш бирү нәтижеләре мәгълүмати сайтта урнаштырыла <http://molparlament.tatar> .

29. Конкурсны үткәрү вакыты, шул исәптән конкурсның һәр этабы вакыты, конкурсны үткәрү турындагы карарда билгеләнә.